

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

VŨ HOÀNG XUÂN HÙNG

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI
PHÁP THỰC HIỆN TIÊU CHÍ MÔI TRƯỜNG
TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI
MỘT SỐ XÃ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN KỶ ANH,
TỈNH HÀ TĨNH**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

Thái Nguyên - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

VŨ HOÀNG XUÂN HÙNG

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI
PHÁP THỰC HIỆN TIÊU CHÍ MÔI TRƯỜNG
TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI
MỘT SỐ XÃ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN KỶ ANH,
TỈNH HÀ TĨNH**

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số : 60.62.01.16

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Nguyễn Hữu Hồng

CHỮ KÝ PHÒNG ĐÀO TẠO

CHỮ KÝ KHOA CHUYÊN MÔN

CHỮ KÝ GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN

Thái Nguyên - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là đề tài nghiên cứu do tôi thực hiện. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trình bày trong Luận văn là trung thực và chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thiện Luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong Luận văn đã được ghi rõ.

Học viên

Vũ Hoàng Xuân Hùng

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu tại trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, tôi đã nhận được sự quan tâm, giúp đỡ tận tình của các thầy, cô giáo, các đơn vị, gia đình và bạn bè để tôi hoàn thành bản Luận văn của mình. Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, toàn thể các thầy cô giáo Khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn, Bộ môn Phát triển nông thôn đã truyền đạt cho tôi những kiến thức cơ bản và tạo điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành Luận văn này.

Đặc biệt tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc tới thầy giáo **PGS. TS. Nguyễn Hữu Hồng** đã dành nhiều thời gian trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình cho tôi hoàn thành quá trình nghiên cứu đề tài.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới UBND, Phòng NN&PTNT, Chi cục thống kê huyện Kỳ Anh và toàn thể cán bộ, nhân dân ở 3 xã Kỳ Hưng, Kỳ Thu và Kỳ Văn đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi tiến hành nghiên cứu và hoàn thành Luận văn.

Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè, những người đã động viên và giúp đỡ tôi về trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Xin chân thành cảm ơn!

Kỳ Anh, ngày tháng năm 2015

Học viên

Vũ Hoàng Xuân Hùng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
2.1. Mục tiêu chung.....	3
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	4
3. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn của luận văn	4
3.1. Ý nghĩa khoa học	4
3.2. Ý nghĩa thực tiễn.....	5
Chương 1: TỔNG QUAN VỀ TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU	6
1.1. Cơ sở lý luận của vấn đề nghiên cứu	6
1.1.1. Một số khái niệm cơ bản.....	6
1.1.1.1. Nông thôn.....	6
1.1.1.2. Phát triển nông thôn	6
1.1.1.3. Khái niệm về nông thôn mới.....	7
1.1.1.4. Khái niệm về môi trường nông thôn	8
1.1.1.5. Các khái niệm thuật ngữ khác.....	9
1.1.2. Cơ sở lý luận	11
1.1.3. Nội dung, tiêu chí xây dựng nông thôn mới	12
1.1.3.1. Nội dung xây dựng nông thôn mới	12
1.1.3.2. Tiêu chí xây dựng nông thôn mới	12
1.1.4. Nội dung xây dựng tiêu chí môi trường.....	13
1.1.4.1. Mục tiêu	13

1.1.4.2. Nội dung tiêu chí 17 (môi trường)	13
1.1.4.3. Mục tiêu thực hiện tiêu chí môi trường trên toàn quốc.....	15
1.1.4.4. Nhiệm vụ của tiêu chí môi trường	16
1.1.5. Các bước xây dựng và thực hiện tiêu chí môi trường.....	17
1.2. Thực trạng vấn đề nghiên cứu trên thế giới và trong nước	17
1.2.1. Trên Thế giới.....	17
1.2.2. Ở Việt Nam	18
1.2.3. Tại khu vực nghiên cứu.....	20
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	23
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	23
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	23
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	23
2.2. Nội dung nghiên cứu	23
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	24
2.3.1. Phương pháp thu thập tài liệu, số liệu.....	24
2.3.1.1. Phương pháp thu thập tài liệu, số liệu có sẵn.....	24
2.3.1.2. Phương pháp thu thập tài liệu, số liệu thông qua điều tra.....	25
2.3.2. Phương pháp phân tích.....	26
2.3.2.1. Phương pháp phân tổ.....	26
2.3.2.2. Phương pháp so sánh.....	26
2.3.2.3. Phương pháp đánh giá hiệu quả	26
2.3.2.4. Phương pháp đồ thị	26
2.3.2.5. Phương pháp SWOT	26
2.3.2.6. Phương pháp phỏng vấn chuyên gia, thảo luận nhóm	27
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	28
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	28
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	28
3.1.1.1. Vị trí địa lý và địa hình	28
3.1.1.2. Điều kiện khí hậu tự nhiên	29
3.1.1.3. Đặc điểm đất đai và tình hình sử dụng đất đai.....	30

3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	33
3.1.2.1. Đặc điểm kinh tế	33
3.1.2.2. Đặc điểm xã hội	35
3.1.3. Đặc điểm các xã điều tra	38
3.1.3.1. Xã Kỳ Hưng	38
3.1.3.2. Xã Kỳ Văn.....	40
3.1.3.3. Xã Kỳ Thu.....	42
3.2. Đặc điểm các hộ nông dân điều tra	45
3.2.1. Tình hình nhân khẩu và lao động.....	45
3.2.2. Tình hình thu nhập của các hộ điều tra	47
3.3. Thực trạng thực hiện tiêu chí môi trường tại các xã và của huyện.....	47
3.3.1. Hiện trạng cấp nước	50
3.3.2. Các cơ sở sản xuất- kinh doanh đạt tiêu chuẩn môi trường	56
3.3.3. Không có các hoạt động gây suy giảm môi trường và có các hoạt động phát triển môi trường xanh - sạch - đẹp	60
3.3.4. Tiêu chí nghĩa trang, nghĩa địa.....	66
3.3.5. Chất thải, nước thải được thu gom và xử lý theo quy định.....	69
3.3.6. Sự tham gia của Nhà nước và người dân trong công tác môi trường	76
3.3.6.1. Sự tham gia của Nhà nước	76
3.3.6.2. Sự tham gia của người dân.....	77
3.3.7. Những yếu tố ảnh hưởng đến thực hiện tiêu chí môi trường.....	78
3.3.7.1. Cơ chế, chính sách liên quan đến vấn đề môi trường	78
3.3.7.2. Nhận thức của người dân địa phương	79
3.3.8. Đánh giá chung	80
3.3.8.1. Hiện trạng môi trường.....	80
3.3.8.2. Nhận thức của người dân về mối quan hệ giữa con người và môi trường...81	
3.3.8.3. Các hoạt động Bảo vệ môi trường của địa phương.....	81
3.3.8.4. Các đề xuất của người dân tập trung vào nội dung sau	81
3.3.9. Giải pháp thực hiện tốt tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Kỳ Anh	82

3.3.9.1. Giải pháp về quy hoạch.....	82
3.3.9.2. Giải pháp về Thông tin - Giáo dục - Truyền thông.....	82
3.3.9.3. Giải pháp về vốn	83
3.3.9.4. Giải pháp về chính sách	84
3.3.9.5. Giải pháp về công nghệ và kỹ thuật.....	85
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	86
1. Kết luận	86
2. Kiến nghị.....	87
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Khoảng cách ly vệ sinh của nghĩa trang đến các công trình khác.....	14
Bảng 3.1. Tình hình sử dụng đất đai của huyện Kỳ Anh qua 3 năm 2012 - 2014....	31
Bảng 3.2. Tình hình phát triển kinh tế huyện Kỳ Anh 3 năm 2012 - 2014	35
Bảng 3.3. Tình hình lao động huyện Kỳ Anh qua 3 năm 2012 - 2014	36
Bảng 3.4. Tài nguyên đất của xã Kỳ Thu	43
Bảng 3.5. Thông tin chung về các hộ nông dân điều tra.....	45
Bảng 3.6. Hiện trạng thực hiện tiêu chí môi trường tại 3 xã nghiên cứu và huyện Kỳ Anh giai đoạn 2012-2014	47
Bảng 3.7. Kết quả thực hiện tiêu chí môi trường tại xã Kỳ Thu, huyện Kỳ Anh.....	49
Bảng 3.8. Danh sách các cơ sở cung cấp nước sạch tập trung huyện Kỳ Anh năm 2014	50
Bảng 3.9. Tỷ lệ sử dụng nước hợp vệ sinh:	51
Bảng 3.10. Nguồn nước sử dụng để ăn, uống của các hộ điều tra.....	52
Bảng 3.11. Chất lượng nước sử dụng để ăn, uống của các hộ điều tra.....	53
Bảng 3.12. Chất lượng nước sử dụng để ăn, uống của các hộ điều tra.....	54
Bảng 3.13. Tổng hợp số hộ được sử dụng nước HVS theo từng loại hình:.....	55
Bảng 3.14. Tổng hợp hiện trạng các cơ sở kinh doanh:.....	56
Bảng 3.15. Giá trị các thông số ô nhiễm làm cơ sở tính toán giá trị tối đa cho phép trong nước thải sinh hoạt.....	57
Bảng 3.16. Giá trị hệ số K ứng với loại hình cơ sở dịch vụ, cơ sở công cộng và chung cư	58
Bảng 3.17. Tổng hợp hiện trạng các tổ chức thu gom, xử lý môi trường của 3 xã nghiên cứu	60
Bảng 3.18. Hoạt động làm suy giảm môi trường ở các địa bàn nghiên cứu.....	60
Bảng 3.19. Hoạt động bảo vệ môi trường ở các địa bàn nghiên cứu.....	63
Bảng 3.20. Tổng hợp hiện trạng nghĩa trang	67
Bảng 3.21. Tình hình xử lý rác thải của hộ dân	70
Bảng 3.22. Tình hình xử lý nước thải	72
Bảng 3.23. Kết quả đầu tư công tác môi trường của huyện và các xã điều tra giai đoạn 2012 - 2014	77
Bảng 3.24. Sự tham gia của người dân xây dựng các công trình và cải tạo môi trường	77
Bảng 3.25. Nhận thức và hành vi của các hộ điều tra đối với môi trường	79

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Bản đồ hành chính huyện Kỳ Anh	29
Hình 3.2: Biểu đồ cơ cấu kinh tế huyện Kỳ Anh qua 3 năm 2012 - 2014	35
Hình 3.3: Biểu đồ tỷ lệ lao động các ngành của huyện qua 3 năm 2012 - 2014.....	37
Hình 3.4: Biểu đồ tỷ lệ nguồn nước sử dụng các hộ điều tra.....	52
Hình 3.5: Biểu đồ chất lượng nguồn nước sử dụng các hộ điều tra.....	53
Hình 3.6: Biểu đồ nhu cầu sử dụng nước máy.....	54
Hình 3.7: Biểu đồ cơ sở sản xuất kinh doanh	56
Hình 3.8: Biểu đồ các hoạt động suy giảm môi trường dân cư	61
Hình 3.9: Biểu đồ tình hình bảo vệ môi trường dân cư	64
Hình 3.10: Biểu đồ tình hình quy hoạch các nghĩa trang.....	67